Ochrona czynna wydm i muraw w Ostoi Nadwarciańskiej

2016-10-03

1 października 2016 r. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Poznaniu zorganizowała warsztaty poświęcone tematyce ochrony czynnej wydm i muraw w Ostoi Nadwarciańskiej, w trakcie których pracownicy włączyli się w prowadzone działania.

Podczas spotkania uczestnicy - pracownicy Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz przedstawiciele Wspólnoty Gruntowej Wsi Rataje zapoznali się z tematyką ochrony siedlisk przyrodniczych: 2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (*Corynephorus*, *Agrostis*) oraz 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*).

W związku z niezadowalającym stanem ochrony obu siedlisk w obszarze Natura 2000 Ostoja Nadwarciańska na początku bieżącego roku Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Poznaniu zleciła prace związane z wycinką drzew i krzewów, które zacieniały płaty siedlisk. W miejscu wycięcia topoli osiki *Populus tremula* pojawiły się liczne odrosty korzeniowe, które uczestnicy warsztatów wykaszali kosami spalinowymi. Powstała biomasa była systematycznie wypalana za zezwoleniem Burmistrza Pyzdr z 30 sierpnia br. na spalenie odpadów roślinnych. Prace te były kontynuacją działania ochronnego wynikającego z planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadwarciańska PLH300009 (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z 14 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadwarciańska PLH300009, Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego z 2014 r., poz. 1819 ze zm.). W najbliższym czasie Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Poznaniu planuje przeprowadzić kolejne działania zmierzające do ograniczenia sukcesji drzew i krzewów oraz poprawy warunków świetlnych i termicznych chronionych siedlisk w obszarze Natura 2000 Ostoja Nadwarciańska.

Siedlisko 2330 jest inicjalnym stadium sukcesji na piaskach wydmowych, które prowadzi do wykształcenia się bardziej zwartych muraw napiaskowych – siedlisko 6120. Gatunkiem charakterystycznym dla siedliska 2300 jest kępkowa trawa – szczotlicha siwa *Corynephorus canescens*, która może występować w towarzystwie mchów oraz porostów, chociaż najczęściej jedynym sąsiedztwem szczotlichy jest piasek poddawany działaniu wiatru. Co ciekawe, w niektórych płatach siedliska pojawiają się terofity, czyli rośliny jednoroczne, które w tych niesprzyjających warunkach potrafią wyprodukować odpowiednią liczbę nasion, która zapewnia trwałość gatunku na wydmie. Brak osłony drzew powoduje, że nieograniczona działalność słońca nagrzewa piasek nawet do 50-60°C i prowadzi do znacznych deficytów wody, jednakże gatunki występujące na wydmach są dobrze przystosowane do tak niesprzyjających warunków. Siedlisko 6120 składa się z ciepłolubnych zbiorowisk trawiastych, których występowanie związane jest warunkami klimatycznymi, glebowymi oraz antropogenicznymi. Suche murawy mają zwykle charakter niskich i luźnych zbiorowisk trawiastych o budowie kępkowej. Murawy napiaskowe zawdzięczają swój wygląd obecności gatunków o budowie kseromorficznej, tj. przystosowanej do życia w warunkach suszy lub niskiej wilgotności. Ekstensywna gospodarka pasterska zapewnia trwałość tego siedliska.

Ochrona czynna wydm i muraw w Ostoi Nadwarciańskiej